

ค่าวันที่สุด
ท.ทส ๐๕๐๒.๓/๘๙

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี
สพค. รับที่ ๑๕
วันที่ ๑๐ ม.ค. ๕๘
เวลา ๑๔.๐๐ น.
รับที่ ๕๘๙ ลงที่ ๑๒ ม.ค. ๒๕๕๘ | ๒๖
๙๗

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงานช้างแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ค่าวันที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๑๗๒๒๕ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๗
๒. หนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ค่าวันที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๑๔๖๗ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๗
สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงานช้างแห่งประเทศไทย ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่องรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงานช้างแห่งประเทศไทย (ฉบับแก้ไข) ครั้งที่ ๑ มาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบโดยเรื่องดังกล่าวข้างต้นที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการฯ ด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๗) และ (๓)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗ เห็นชอบร่างแผนปฏิบัติการงานช้างแห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไข ซึ่งประกอบด้วยหมวดกิจกรรมต่างๆ ๕ หมวด ได้แก่ (๑) การอุบัติเบี่ยงและกฎหมาย (๒) การจัดทำระบบฐานข้อมูล (๓) การกำกับดูแลและการบังคับใช้กฎหมาย (๔) การประชาสัมพันธ์ (๕) การติดตามและประเมินผล หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขแผนปฏิบัติการฯ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะกรรมการอีกครั้ง และให้จัดส่งแผนปฏิบัติการฯ และรายงานผลความคืบหน้าให้สำนักเลขานุการอนุสัญญาฯ ด้วยการค่าระหว่างประเทศซึ่งนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora : CITES) ตามระยะเวลาที่กำหนด โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดังกล่าวต่อไป และให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำแผนปฏิบัติการงานช้างแห่งประเทศไทย ฉบับภาษาอังกฤษ โดยให้จัดส่งให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๗ เพื่อจัดส่งให้สำนักเลขานุการ CITES ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ และให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประเทศสมาชิก CITES ทราบถึงความมุ่งมั่นในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการค้าทางช้างของประเทศไทย (อ้างถึง ๑)

๒. เหตุผล...

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

๒.๑ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงานซึ่งแห่งประเทศไทย (ฉบับแก้ไข) ครั้งที่ ๑ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับรัฐบาลไทย จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับรัฐบาลไทย

๒.๒ ตามมติคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบให้คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ เป็นเจ้าภาพรับไปดำเนินการร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงพาณิชย์เพื่อเร่งรัดการปรับปรุง National Ivory Action Plan-NIAP รวบรวมข้อมูลจัดทำรายงานความคืบหน้า (Progress Report) การปฏิบัติตาม NIAP ประเทศไทยจะต้องรายงานภายในกรอบเวลาที่กำหนดโดยให้นำรายงานเสนอคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติโดยด่วน ก่อนถึงกรอบเวลาที่กำหนดดังกล่าวต่อไป (อ้างถึง ๒) ดังนั้น จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๓) เรื่องที่คณะกรรมการรัฐมนตรีให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ตามมติคณะกรรมการบริหารอนุสัญญา CITES ครั้งที่ ๖๕ เมื่อวันที่ ๗ – ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ณ นครเจนีวา สมาพันธ์รัฐสวิสกำหนดให้ประเทศไทยต้องจัดส่งรายความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงานซึ่งแห่งประเทศไทย (ฉบับแก้ไข) ครั้งที่ ๑ ให้สำนักเลขานิการ CITES ภายในวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๘^๔

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงานซึ่งแห่งประเทศไทย (ฉบับแก้ไข) ครั้งที่ ๑ ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๔.๑.๑ การออกrangleเบียบและกฎหมาย ได้ออกกฎหมายหลัก ๒ ฉบับ คือพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๗ และประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาแล้ว และพระราชบัญญัติงานซึ่งอยู่ระหว่างการเสนอองค์พระประมาภารา สำหรับกฎหมายรองนั้น ได้มีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทยตามพระราชบัญญัติสัตว์พะนัง พ.ศ.๒๕๔๒ เพื่อกำหนดรูปแบบใหม่ของตัวรูปพระราชบัญญัติซึ่งได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาแล้ว นอกจากนี้ได้ยกร่างกฎหมายรองเพื่อรองรับการออกพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๗ จำนวน ๓ ฉบับ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างเสนอตามขั้นตอนเพื่อให้มีผลบังคับใช้ตามกฎหมายต่อไป และได้ยกร่างกฎหมายรองเพื่อรองรับการออกพระราชบัญญัติงานซึ่ง พ.ศ....จำนวน ๓ ฉบับ เสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติงานซึ่ง พ.ศ....ยังไม่ได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา จึงรอเสนอตามขั้นตอนเพื่อให้มีผลบังคับใช้ตามกฎหมายต่อไป

๔.๑.๒ การจัดทำระบบทะเบียนข้อมูล ได้รวบรวมและตรวจสอบข้อมูลการจดทะเบียนพาณิชย์ของผู้ประกอบการค้างานซึ่งแล้ว พบร่วมกับจุบันมีร้านค้างานซึ่งจดทะเบียนพาณิชย์รวม ๒๖๓ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗) และได้ตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลงานซึ่งของกลางที่อยู่ในความดูแลของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมศุลกากร ทั้งหมด ๑๒,๗๗๒ กิโลกรัม สำหรับข้อมูลการครอบครองงานซึ่งบ้านและงานซึ่งออฟฟิเชียลที่ถูกกฎหมาย อยู่ระหว่างการเตรียมความพร้อมในการรับแจ้ง

ครอบครอง เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องยังไม่มีผลบังคับใช้ โดยขณะนี้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช อยู่ระหว่างการจัดทำแม่ข่ายและพัฒนาโปรแกรมระบบทะเบียนข้อมูลการค้าและการครอบครองงาช้าง

๔.๑.๓ การกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมาย โดยในส่วนของการกำกับดูแลผู้ค้า งาช้างบ้านให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ได้มีการตั้งสายตรวจร้านค้างาช้าง จำนวน ๒๖ สาย ออกตรวจสอบร้านค้างาช้างในพื้นที่เป้าหมาย เดือนละ ๒-๓ ครั้ง/สายตรวจ และพื้นที่ฝ่าระวัง ๑-๒ ครั้ง/สายตรวจ และมีการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาและข้อมูลเกี่ยวกับการค้างาช้าง ๑ แห่ง สำหรับการปราบปรามจับกุมผู้กระทำการพิດกฎหมาย ได้มีการตั้งชุดปฏิบัติการร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย และในช่วงเดือนกันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๗ ได้มีการจับกุมการลักลอบนำเข้า/ส่งออกงาช้าง จำนวน ๓ คดี และจับกุมผู้กระทำการพิດเกี่ยวกับการค้างาช้างภายในประเทศ จำนวน ๒ คดี นอกจากนี้ยังได้มีการใช้เทคนิคใหม่ๆ ในการติดตามและตรวจสอบการกระทำการพิດ เช่น การใช้ระบบสืบสวนจัดการคดี CMIS (Case Management Investigation System) ในการวิเคราะห์การข่าว การใช้เทคนิคการประเมินความเสี่ยงของสินค้านำเข้าและส่งออกของกรมศุลกากร และการติดตั้งอุโมงค์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการตรวจสอบสินค้าที่ขนส่งโดยรถไฟ เป็นต้น รวมทั้งยังมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีดำเนินการกระทำการพิດด้านสัตว์ป่าและพืชป่า จำนวน ๑๓๘ คน จาก ๓๖ ประเทศ ผ่านเครือข่ายตำรวจน้ำชาติ (INTERPOL) และได้มีการประสานงานกับสำนักงานตำรวจนครบาลที่เมืองด้วย นอกจากนี้ในส่วนของการเสริมสร้างศักยภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้มีการจัดทำคู่มือการจำแนกงาช้าง และคู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์และพระราชบัญญัติการบัญชีเกี่ยวกับการค้างาช้าง แจกให้แก่เจ้าหน้าที่ฯ และได้จัดอบรม ประชุม ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงาช้างและการค้างาช้าง การจำแนกชนิดงาช้างและการจัดทำเครื่องหมาย รวม ๑๒ ครั้ง

๔.๑.๔ การประชาสัมพันธ์ โดยได้มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและเนื้อหาการประชาสัมพันธ์ ในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย (ได้แก่ ๑) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เป็นการแจ้งเตือนไม่ให้ซื้องาช้างและนำออกนอกประเทศ (๒) ประชาชนทั่วไป เป็นการให้ความรู้ในการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงาช้างและอนุสัญญา CITES (๓) ผู้ประกอบกิจการค้างาช้าง เป็นการให้ความรู้ในการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายในการค้าขายงาช้าง โดยผ่านสื่อหลัก ๕ สื่อ (ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อสื่อสารมวลชน) และผ่านช่องทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่างๆ เช่น ช่องทางการทูต สนามบิน สายการบิน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชน ลด ละ เลิก การบริโภคงาช้างและปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ผ่านการจัดค่ายเยาวชน จัดแสดงนิทรรศการและประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ตามโรงเรียนต่างๆ

๔.๑.๕ การติดตามและประเมินผล ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านต่างๆ จำนวน ๕ ชุด (ได้แก่ ๑) คณะกรรมการด้านการอกรับใบอนุญาตและกฎหมาย (๒) คณะกรรมการด้านจัดทำระบบทะเบียนข้อมูล (๓) คณะกรรมการด้านกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมาย (๔) คณะกรรมการด้านประชาสัมพันธ์ และได้มีการประเมินของคณะกรรมการฯ ชุดต่างๆ ดังกล่าว เพื่อติดตามการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ จำนวน ๑๑ ครั้ง นอกจากนี้ยังมีการประชุมของคณะกรรมการอนุสัญญาฯ ที่วิเคราะห์งาช้างซึ่งนิยมสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ประจำประเทศไทย เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการงานงาช้างฯ ติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนฯ ปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา จำนวน ๖ ครั้ง

๔.๒ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิการงาช้างแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑ ประกอบไปด้วย ๑) ความเป็นมาและสารสำคัญแผนปฏิการงาช้างแห่งประเทศไทย (ฉบับแก้ไข) ๒) เนื้อหาที่เกี่ยวกับรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิการงาช้างแห่งประเทศไทย ตามรูปแบบที่สำนักเลขธงการ CITES กำหนด และ ๓) ภาคผนวก เป็นข้อมูลสนับสนุน เช่น รูปภาพ ตาราง แผนผัง เป็นต้น

๔.๓ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้จัดประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิการงาช้างแห่งประเทศไทยภายในการมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ เพื่อร่วมกันจัดทำร่างรายงานความก้าวหน้าการดำเนินการตามแผนปฏิการงาช้างแห่งประเทศไทย (ฉบับแก้ไข) ครั้งที่ ๑ เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งอนุสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ประจำประเทศไทย ครั้งที่ ๕/๒๕๕๗

๔.๔ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้จัดประชุมคณะกรรมการอนุสัญญาฯ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ และครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ เพื่อร่วมกันพิจารณาร่างรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิการงาช้างแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑ ก่อนที่จะนำเสนอต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีต่อไป

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขอเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี เรื่องรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิการงาช้างแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑ มาเพื่อโปรดทราบ

๕.๑ ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิการงาช้างแห่งประเทศไทย (ฉบับแก้ไข)

๕.๒ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิการงาช้างแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑ และหากจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขรายงานฯ ในส่วนที่ไม่ใช่สารสำคัญหรือไม่ชัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีอีกครั้ง และให้จัดส่งรายงานฯ ให้สำนักเลขธงการ CITES ตามระยะเวลาที่กำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

กองคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าตามอนุสัญญา

โทร./ โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๖๔๔๙